

"Yalnız Biri iste; başkaları istenmeye değmiyor. Biri çağır; başkaları imdada gelmiyor. Biri talep et; başkaları lââyık değiller. Biri gör; başkaları her vakit görünmüyorlar, zevâl perdesinde saklanıyorlar. Biri bil; marifetine yardım etmeyen başka bilmekler faidesizdir. Biri söyle; Ona ait olmayan sözler mâlâyâni sayılabilir." İzah eder misiniz?

"Fıtrâtı aşkla yoğrulmuş gibi sermest-i câm-ı aşk olan Mevlânâ Câmî, kesretten vahdete yüzleri çevirmek için, bak, ne güzel söylemiş:

يَكِي خَوَاهُ، يَكِي خَوَانُ، يَكِي جُوِي، يَكِي بِيْنُ، يَكِي دَانُ، يَكِي كُوِي

demiştir.(HAŞİYE) Yani;

- 1. Yalnız Biri iste; başkaları istenmeye değmiyor.**
- 2. Biri çağır; başkaları imdada gelmiyor.**
- 3. Biri talep et; başkaları lââyık değiller.**
- 4. Biri gör; başkaları her vakit görünmüyorlar, zevâl perdesinde saklanıyorlar.**
- 5. Biri bil; marifetine yardım etmeyen başka bilmekler faidesizdir.**
- 6. Biri söyle; Ona ait olmayan sözler mâlâyâni sayılabilir."**

(HAŞİYE: Yalnız bu satır Mevlânâ Câmî'nin kelâmıdır.)(1)

1. Yalnız Biri iste; başkaları istenmeye değmiyor.

Sadece ve sadece Allah'ı iste, Onu sev, Ona muhabbet et. Çünkü Allah'tan gayri her şey kendi başına kendi adına kendi hesabına bir anlam bir değer taşıyor. Allah'tan gayri olan şeylerin asıl amaç ve misyonu Allah'ı hatırlatmak, Ona yöneltmek ve Onu sevdirmek içindir. Öyle ise asıl ve amaç dururken, asla ve amaca hizmet eden araçlara gönül bağlamak ahmaklık olur.

2. Biri çağır; başkaları imdada gelmiyor.

Sadece ve sadece Allah'tan yardım iste, Ona dayan Ondan medet um. Çünkü kainatta mutlak güç ve söz Onundur, diğerlerinin elinden bir şey gelmez; onlarda benim gibi aciz, çaresiz ve imdada muhtaç varlıklardır. Mahkumun kötüsü jandarmaya dert yanarmış, oysa hükmü verecek yargıçtır, derdini jandarmaya değil yargıca anlat.

3. Biri talep et; başkaları lâıyk değiller.

Sadece ve sadece Allah'ı iste, Onu talep et ve Ona perestiş göster. Başkaları istenmeye ve talep edilmeye değmez. Çünkü onlarda bizim gibi gelip geçici, elinden bir şey gelmez fani varlıklardır.

4. Biri gör; başkaları her vakit görünmüyorlar, zevâl perdesinde saklanıyorlar.

Sadece ve sadece Allah'ı gör, Ona odaklan Ona yönel, Onunla huzur bul. Başkaları insan kalbini tatmin edecek kadar sürekli ve daimi değildirler. İnsanın duygu ve kalbini tatmin edecek yegane görülmeye ve yönelilmeye layık Maşuk Allah'tan başkası değildir.

5. Biri bil; marifetine yardım etmeyen başka bilmekler faidesizdir.

İnsanın kainata gönderilmesindeki en büyük amaç, Allah'ı isim ve sıfatları ile tanımak ve bilmektir. Bu amaç gerçekleşmez ise, yani insan hakiki bir marifet ile Allah'ı tanımaz ise insanın kainattaki asıl amacı yerine gelmemiş olur. Nasıl ağaç meyve vermeyecek bir duruma geldiğinde yanmaya layık odun oluyor ise, insan da Allah'ı tanımaz ve bilmez ise, cehennemlik bir odun olur. Allah'ı bilmedikten ve tanımadıktan sonra, dünyevi diğer bilgi ve malumatlar ancak kabir kapısına kadar işe yarar, ondan sonra hiçbir değer ve önemi kalmaz.

6. Biri söyle; Ona ait olmayan sözler mâlâyâni sayılabilir.

Dünyada gereksiz ve işe yaramaz söz ve davranışlardan uzak dur, ancak ve ancak Allah'a yaklaştıracak tefekkür, zikir, tezekkür ve faydalı işler ile uğraş. Yani Allah'ı an, Onu zikret, Onun rızasını kazandıracak meşru işler ile meşgul ol.

(1) bk. [Sözler, On Yedinci Söz'ün İkinci Makamı](#).